

Seyfeddin el-Âmidî’de Yaratmaya İlişkin Kadîm Sıfatların İspatı

Kamile Akbal

 <https://orcid.org/0000-0003-1497-1513> | kamileakbal@hotmail.com

Arş. Gör., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Kelâm Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

Öz

Seyfeddin el-Âmidî (ö. 631/1233) 7./13. yüzyıl Eş’arî mütekellimlerindendir. Kendisi Fahreddîn er-Râzî ekolünden sayılmakla beraber Râzî’nin görüşlerine ciddi eleştiriler getirmiştir. Onun bu kapsamda özgün fikirler ortaya koyduğu ileri sürülmüştür. Bu tebliğde Âmidî’nin yaratmaya ilişkin sıfatları nasıl ispat ettiği ele alınacak ve onun bu konudaki görüşlerinin özgünlüğü irdelenecektir. Felsefi kelâm döneminin öne çıkan isimlerinden Âmidî’nin bu konuda ne düşündüğünü ortaya koymak döneminin düşünce dünyasına ışık tutmak açısından önemlidir. Bu bağlamda onun genel olarak ilahî sıfatları; özelde ise kudret, irade ve ilim sıfatlarını ispat şekli çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır. Bu konu çerçevesinde soracağımız temel soru, onun bu konuda kelâm literatürüne dikkate değer bir katkısı olup olmadığı olacaktır. Bu bağlamda özellikle onun bütün sıfatlara şamil bir ispat metodu olan kemal metodu incelenecektir. Ayrıca kudret, irade ve ilim sıfatlarının ispatı hudûs üzerine temellendirildiğinden bu konuyu ele almak yaratma meselesinde önemli bir düşünce pratiği yapmak anlamına da gelecektir. Literatür tarama yöntemiyle yapacağımız bu çalışmada amaç, Âmidî özelinde yaratma konusunun ilahî sıfatlar boyutunu gündeme getirmektir. Bu çalışma kapsamında ulaştığımız sonuçlardan biri Âmidî’nin, kendisinin de dile getirdiği gibi, kemal metodunun düşünce tarihi açısından orijinal bir metot olduğudur. Ancak bu, sıfatlar için kemal kavramını Âmidî’nin ürettiği anlamına gelmemektedir. Âmidî’den önce de sıfatlar hakkında kullanıldığı bilinen kemal kavramı Âmidî’nin elinde, işlenmiş, kapsamlı bir metoda dönüşmüştür. Bu çerçevede kemal metoduna göre bir sıfat kendinde kemal sıfatıysa Allah hakkında kullanılması caizdir. Bir diğer bulgumuz, Âmidî’nin sıfatları ispatlamada ekolünü çokça eleştirdiği yönündedir. Eleştirilerinde ekolün konuyla ilgili argümanlarını tekzip etmez ancak bu delillerin eksik olduğunu göstermeye ve onları başka delillerle tahkim etmeye çalışır. Âlemin sıfatlar aracılığıyla var edilmesi fikrine karşı kelâmcılara yöneltilen soruları ayrıntılı bir şekilde aktaran Âmidî, bu soruları kimi zaman sıkı bir cedelle uzun uzun cevaplandırmış, kimi zamansa sadece deklarasyon mahiyetinde kısa cevaplarla yetinmiştir. Müellifin nihai duruşunu esas alırsak, yaratmaya ilişkin sıfatlarda, klasik bir müteahhir Eş’arî kelâmcısı imajı çizdiğini görürüz. Buna göre yaratma süreci kudret, irade ve ilim sıfatlarıyla açıklanır. İrade ilme uygun olarak yaratmanın vaktini ve yaratılacak şeyleri belirler ve kudret de bunları meydana getirir. Kadîm bir varlığın hâdis varlıklara

etki sürecini bu sıfatlar aracılığıyla açıklayan Âmidî'ye göre aradaki irtibatı ifade eden taalluk kavramının somut bir varlığı yoktur.

Anahtar Kelimeler

Kelâm, Âmidî, Allah'ın Sıfatları, Kemal Metodu, Yaratma, Taalluk.

Etik Beyan	Bu çalışma, 1. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan "Seyfeddin el-Âmidî'de Yaratmaya İlişkin Kadîm Sıfatların İspatı" adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	19.08.2021
Kabul Tarihi	20.08.2021
Yayın Tarihi	29.08.2021
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Dini Araştırmalar, İlahiyat
Araştırma Alanı	Bildiriler, Kelâm
Sempozyum	:
Adı	1. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/35
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 28-29 Ağustos 2021
Sponsor	Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	6. Oturum - 29 Ağustos 2021 Pazar 11:30 - 13:00
Telif Hakkı	© 2021 Kamile Akbal. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Akbal, Kamile. "Seyfeddin el-Âmidî'de Yaratmaya İlişkin Kadîm Sıfatların İspatı". <i>1. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu: Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 101-104. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2021. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.8

Sayf al- Dîn al-Âmidî's Proof of God's Eternal Attributes which are related to the creation

Kamile Akbal

 <https://orcid.org/0000-0003-1497-1513> | kamileakbal@hotmail.com

Res. Assist, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Islamic Sciences, Department of Basic Islamic Studies, Department of Kalâm, Ankara, Turkey

Abstract

Sayf al-Dîn al-Âmidî (d. 631/1233) is one of the Ash'arite theologians of the 7th/13th century. Although he is considered to be from the school of Fakhr al-Dîn al-Râzî, he brought severe criticisms of al-Râzî's views. It has been claimed that he put forward original ideas in this context. In this paper, we will discuss how al-Âmidî proved God's attributes related to the creation, and we will examine the originality of his views on this subject. It is essential to reveal what al-Âmidî thought about this issue because he was an outstanding theologian of the philosophical Kalâm era. This paper will shed light on his period's world of thought as well. In this context, in general, his approach to the divine attributes, in particular, his way of proving the attributes of power, will, and knowledge is the subject of our study. The main question we will ask within the framework of this subject will be whether or not he has made a remarkable contribution to the Kalâm literature on this subject. In this sense we will examine especially his method of kamâl (perfection), which is a proving method that covers all attributes. In addition, since the proof of the attributes of power, will, and knowledge is based on hudûth, addressing this issue will also mean doing an important mind exercise in the issue of creation. We will use the literature review method, and aim to bring up the creation's divine attributes in the context of al-Âmidî's understanding. One of the results we have reached is that, as al-Âmidî himself expressed, the method of kamâl is original in terms of the history of thought. But it doesn't mean that al-Âmidî himself has created the kamâl concept for God's attributes. The concept of kamâl, which is known to be used about attributes before him, has turned into a comprehensive method in his hands. In this context, according to the kamâl method, if an attribute is an attribute of perfection in itself, it is permissible to use it about Allah. Another finding of ours is that al-Âmidî highly criticizes his school in proving attributes. In his criticisms, he does not disprove the school's arguments on the subject, but tries to show that these proofs are weak, and he strengthens them with other evidence. al-Âmidî, who conveyed in detail the questions posed to theologians against the idea of creating the world through attributes, sometimes answered these questions at length with a rigorous course. Sometimes he was content with only short answers in the form of a declaration. If we take the final stance of the author as a basis, we see that he draws the image of a classical muta'akhhir Ash'arite theologian in the attributes related to creation. Accordingly, the process of creation is explained with the attributes of power, will, and knowledge. Divine will determines the time of creation, and the things to be created by his knowledge,, and power creates them. According to al-Âmidî, who explains the effect of an

eternal being on finite beings through these attributes, the concept of taalluq, which expresses the connection between them, has no concrete existence.

Keywords

Kalām, al-Āmidī, God’s Attributes, Kamāl Method, Creation, Taalluq.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled “Sayf al- Dīn al-Āmidī’s Proof of God’s Eternal Attributes which are related to the creation” presented at the 1st Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2021-08-19
Accepted	2021-08-20
Published	2021-08-29
Category	Art & Humanities, Religion & Theology
Research Area	Symposium Proceeding, Kalām
Conference	:
Title	The 1st Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/35
Location & Date	Online - August 28-29, 2021
Sponsor	Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 6 - August 29, 2021, Sunday 11:30 - 13:00
Copyright	© 2021 Kamile Akbal. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Akbal, Kamile. “Sayf al- Dīn al-Āmidī’s Proof of God’s Eternal Attributes which are related to the creation”. The 1st Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts. <i>ed. Abdullah Demir</i> . 101-104. Ankara: Oku Okut Press, 2021. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.8